

2012 LONDRA YAZ OLİMPİYAT OYUNLARI; L'EQUIPE(FRANSA) VE TÜRK SPOR GAZETELERİ KARŞILAŞTIRMASI

Erol İLHAN¹

ÖZET

Olimpiyatlar şu anki bilgilerimiz dahilinde Antik Yunan'dan bu yana arada kesintiler yaşansa da, spor dünyasının, en anlamlı ve prestijli organizasyonu. İlk olimpiyatlardan itibaren toplumsal, siyasal, ekonomik etkileri ile insanlığın barış içinde düzenleyebildiği ve yapıldığı bölgeye ayrıcalık kazandıran en önemli kültürel olgulardan biri.

Baron de Coubertin'in çabalarıyla 1896'da tekrar hayat bulan, sporun temel branşlarını biraraya getiren modern olimpiyatlar, 2012 yılında da tüm görkemi, etkisi ve eşsizliğiyle, spor dünyasının bir numaralı organizasyonu olarak yerini aldı.

Türkiye 2012 Londra Olimpiyatları'na rekor bir sayıyla 66'sı kadın, 48'i erkek olmak üzere 16 branşta toplam 114 sporcu ile katıldı. 5 kıta ve 250 ülkeden toplam 10 bin 250 sporcu madalya için mücadele etti. Kitle iletişim araçları *Oyunları* milyarlarca kişiye aktarmaya çalıştı. Çokuluslu şirketler, olimpiyatların kendilerine sunduğu tüketici kitlesi karşısında bilinirliklerini artırmak ve bu bilinirliği satışa dönüştürmek için uygun ortamı buldu.

Kısaca, olimpiyat oyunları insanların kayıtsız kalamayacağı, etkisi kıtaları aşan bir organizasyon. Bu çalışmada; Fransa'nın dünyaca ünlü spor gazetesi *L'Equipe* ve Türkiye'de yayınlanan spor gazetelerinin olimpiyat oyunlarını nasıl yansıttığı karşılaştırmalı olarak ortaya konulmaya çalışıldı.

Anahtar Kelimeler: Olimpiyatlar, Londra 2012, Türk Spor Gazeteleri, L'Equipe

LONDON 2012 SUMMER OLIMPIC GAMES; COMPARISON OF L'EQUIPE(FRANCE) AND TURKISH SPORTS NEWSPAPER

ABSTRACT

The Olympic Games, despite some interruptions, is the biggest, the most meaningful and prestigious organisation of the sports world since ancient Greece. It is also one of the cultural phenomena formed by humanity and organised in peace with its social, political and economic effects since the first games.

The Olympics, which was revived by the efforts of Baron de Coubertin in 1896, brings basic branches of sports together and although it was interrupted by two world wars, it has taken its place in sports world in London 2012 with its all magnificence, effect and uniqueness.

Turkey joined the London 2012 Olympics with 114 sportsmen and sportswomen in total, 66 of which are sportswomen and 48 of which are sportsmen, in 16 branches. 10.250 sportsmen and sportswomen from 5 continents and 250 countries struggled for medals.

Olympic Games, which are worldwide organizations, are watched by lots of people in the world, in summary. Their influence effects a lot of people from all over the world. In this research, L'Equipe which is the world wide famous newspaper of France and Turkish sport newspapers examined in a comparative way.

Keywords: The Olympics, London 2012, Sports Newspapers, L'Equipe

¹ Yrd.Doç.Dr. Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü, erol@gazi.edu.tr

Giriş

Çalışmada, 2012 yılında Londra’da yapılan son Yaz Olimpiyatları üzerinde durulmuştur. Dünyanın en önemli spor organizasyonlarından olan olimpiyatlar 2012 yılında, 1908 ve 1948 yıllarının ardından üçüncü kez Londra’da yapıldı. Bu büyük organizasyonda, 5 kıta ve 250 ülkeden toplam 10 bin 250 sporcu mücadele etti. Kitle iletişim araçları “Oyunları” milyarlarca kişiye aktarmaya çalıştı. Çokuluslu şirketler, olimpiyatların kendilerine sunduğu tüketici kitlesi karşısında bilinirliklerini artırmak ve bu bilinirliği satışa dönüştürmek için uygun ortamı buldu. Türkiye 2012 Londra Olimpiyatları’na rekor bir sayıyla 66’sı kadın, 48’i erkek olmak üzere 16 branşta toplam 114 sporcu ile katıldı. 2012 Olimpiyatları’nda Türkiye; 2 altın, 2 gümüş ve 1 bronz madalya olmak üzere toplam 5 madalya kazanarak 32. sırada yer aldı (Hürriyet Gazetesi, 13 Ağustos 2012).

İletişim araçları ile dünyanın her yerinden milyarlarca sporseverin takip ettiği 2012 Yaz Olimpiyat Oyunları; çok sporlu, çok kültürlü, çok milletli yapısı ile kitlelerin kayıtsız kalamadığı, etkisi kıtaları aşan bir organizasyon olarak spor tarihindeki yerini aldı. Kitle iletişim araçları, 4 yılda bir düzenlenen bu büyük organizasyonu izleyicilerine/takipçilerine/okuyucularına ulaştırabilmek için yoğun çaba harcadı. Özellikle televizyon bu tür büyük organizasyonların geniş kitlelere ulaşmasında en etkili medya organı olarak yaygınlaşmaya başladığı ilk dönemlerden itibaren olimpiyatların gelişmesine doğrudan katkıda bulunan kitle iletişim aracı olarak dikkat çekti (Payne, 2014: 45). Yapılan çalışmalarda özellikle Arık, televizyon spor(futbol) birlikteliğini “*Top Ekran*”da adlı çalışmasında ayrıntılı olarak incelemiş, televizyonun bu tür spor gösterilerini kurgulayarak, yepyeni bir formatta “*televizyonun sporu(futbolu)*” haline getirdiği üzerinde durmuştur (Arık, 2004:317). Erdoğan da aynı konuya vurgu yaparak futbolun en yaygın temsili ve dönüşümünün, kitle iletişim araçlarından olan futbol dergileri ve özellikle televizyonda gerçekleştiğini ifade etmektedir (2008: 37).

Literatürde özellikle futbol ve televizyon ilişkisi üzerinde duran çalışmalar görülmektedir. Eldeki çalışmada ise, televizyon ve internet medyası kapsam dışı bırakılarak, çözümlene spor basını üzerinden yapılmıştır. Çalışmanın amacı, Fransa’nın L’Equipe(Lekip) ve Türk spor gazeteleri Fanatik, Fotomaç,

AMK'nın(Açık, Mert, Korkusuz) bu çok uluslu organizyonu nasıl ve ne oranda yansıttığını, ülkemiz spor basınının olimpiyatlara ve dolayısıyla olimpiyat düşüncesine yaklaşımını ortaya koyabilmektedir. Türk Spor Basını'nın futbol özellikle de İstanbul takımlarına ağırlık veren, içerik olarak dar kalıplara sıkışmış sığ yapısının, liglerin tatilde olduğu ve sporun en büyük organizasyonu olimpiyatlar döneminde nasıl bir yayın anlayışı izlediği incelenmeye çalışılacaktır. Araştırma kapsamında L'Equipe gazetesinin seçilme nedeni; Fransa ve Avrupa'nın en saygın spor gazetesi olmasının yanısıra, futbol dışındaki branşlara da yer vermesi, olimpik anlayışa sahip bir gazete olmasıdır. Araştırma Türk spor basınının olimpik branşlara bakışını göstermesi açısından önemli görülmektedir.

Antik Olimpiyatlar

Olimpiyat Oyunları, Antik Yunan'dan günümüze kadar, belli dönemlerde kesintiye uğrasa da devamlılığını sürdürebilmiş, dünyanın en önemli ve uzun soluklu spor organizasyonu olarak bilinmektedir. İlk düzenledikleri tarihten itibaren Olimpiyatlar, toplumsal, siyasal, ekonomik etkileri ile insanlığın barış içinde düzenleyebildiği ve yapıldığı bölgeye ayrıcalık kazandıran en önemli kültürel olgulardan biri olmuştur.

Tarihin ilk örgütlü spor karşılaşması sayılan Antik Olimpiyat Oyunları, efsaneye göre, Elis Kralı Iphitos'un çabalarıyla, İ.Ö. 776'da başladı. İ.S. 393 yılında Roma İmparatoru Theodosius tarafından alınan kapatma kararına kadar, dörder yıllık aralarla, 292 kere tekrarlandı (Fişek, 1985:12-13).

Eski Yunanlılar, tanrıları adına çeşitli tören ve şölenler tertip ederlerdi. Yunan birliğini sağlayıcı nitelikleriyle Pan-Helenik Oyunlar adı verilen yarışma şenlikleri, Olimpia, Pythia, Nemea ve İsthmia Oyunları olarak adlandırılmışlardı(Alpman, 2001:120). Hepsinin kuruluş öyküleri dine ve mitolojiye dayanan bu 4 yarışma şenliğinin en eskisi ve her bakımdan diğerlerine örnek olanı Olimpia Oyunlarıdır (Karaküçük, 1989:2).

Oyunların nasıl başladığı ile ilgili bir başka efsaneye göre de, Tanrılar Tanrısı Zeus, dünyaya hükmetmek için babası Kronos ile güreş tutuşur ve zaferini kutlamak

üzere tanrılar için bir dizi yarışma düzenler. Bazı anlatılarda da, Zeus'un oğlu Herakles, olimpiyat oyunlarının kurucusu olarak anılır (Üstel, 2005:13).

Kısaca, Olimpiyat Oyunlarının temelinde Tanrı Zeus'a adanmışlık yer almaktadır. Kaldı ki bu oyunların ismi de Zeus ve diğer tanrıların yaşadığına inanılan, insan ayağının değemeyeceği yüce bir dağ olan Olimpia'dan gelmektedir (Dever, 2010:34).

Oyunların en önemli özelliği “*ekecheiria*” adı verilen Olimpiyat Barışı geleneğini de beraberinde getirmesiydi. Buna göre, sürekli savaş durumunda bulunan Yunan site-devletleri, Olimpiyatlara üç ay kala silah bırakır, özgür yurttaşları arasından en seçkin sporcuları seçer, Olimpiya'ya gönderirdi. Olimpiyat Barışı, olimpiyatlar sona erdikten sonra da, sporcuların site devletlerine güvenlik içinde dönmelerine imkan verecek kadar uzatılırdı (Fişek, 1985:12-13).

Kaynaklar, İ.Ö. 776 olimpiyatlarında yalnızca tek yarış yapıldığı, “*Stadyum Yarışı*” adı verilen bu 192 metrelik hız koşusunu da Olis'li Coroibos'un kazandığını belirtir. Dayanakları ise, ilk oyunlardan dokuz yüz yıl sonra Pausanias adında biri tarafından yazılan bir talimatnamedir (Holt, 2004:4).

M.Ö. 776'da düzene bağlanan bu oyunlar kişisel yarışmalardan ibaretti, takım oyunu yoktu. Şampiyonlar tanrılar tarafından seçilmiş özel yaratıklar sayılırdı. O yılın oyunlarına şampiyonların adı verilir ancak ikincilerin adı bile anılmazdı. Yabancılar ve kölelere Olimpiyatta yer yoktu (Bağcı, 2012:18).

Boş zamanın artmasıyla birlikte, izleyen olimpiyatlarda stadyum koşusu, cirit atma, koşu, uzun atlama ve güreşten oluşan beşli yarışmalar programa alındı. Romalıların Yunan topraklarına girip kendilerini zorla Olimpiyat Oyunlarına katmalarından sonra da, barışçı amaçlarla başlatılan bu spor şöleni tek kelimeyle sirke dönüştü. Savaşan insanların bile dostça, barış içinde yarışabileceklerini göstermek, belki de barışı kurumlaştırmak için başlatılan, bu yüzden de insan yapısı kurumlar içinde dünya barışıyla özdeşliği en eskiye giden Antik Olimpiyatların kapısına kilit vurmak, İ.S. 393 yılında Milano'dan Olimpiya'ya ferman çıkaran Romalı Theodosius'a düştü (Fişek, 1985:13).

Roma İmparatoru Theodosius'un çok tanrılı din uygulaması olarak gördüğü ve yasakladığı bu büyük spor organizasyonu, 1503 yıl unutulmaya yüz tuttu. Bu uzun aranın ardından Fransız Baron Pierre De Coubertin'in çabaları sonucu 1896 yılında Atina'da tekrar yapılmaya başlandı (Üstel, 2005:20). Günümüze kadar dünya savaşlarıyla kesintiye uğrasa da, boykotlara, ölümlere, protestolara sahne olsa da, varlığını ve etkisini artırarak devam ettirdi.

Modern Olimpiyatlar

Olimpiyat Oyunları, gerek ülkelerin bir bütün olarak organizasyondan, ekonomik, sosyal, politik ve sportif yönlerden çıkar sağlamayı beklemedikleri, gerek çeşitli spor dallarında yarışan binlerce sporcunun başarılarını en yüksek noktaya çıkarma beklentisi, gerekse dünyanın her yerinden milyonlarca seyirci için, bir gösteri ve spor ziyafeti olması bakımından dünyanın en büyük spor organizasyonudur (Karaküçük, 1989:70).

Modern Olimpiyatlar Fransız Baron Pierre De Coubertin'in çabaları sonucu 1896 yılında Atina'da tekrar yapılmaya başlandı. Coubertin, oyunların tekrar başlatılmasının, antik çağların tekrar canlandırılması değil, "*vücut ve ruh arasındaki denge*" için modern bir arayış olduğunu vurguluyordu (Üstel, 2005:20).

Oyunlar başarıya ulaştınca, Yunanlılar sahiplenmek isteyip, sonraki tüm oyunların Atina'da düzenlenmesini talep ettiler. Ancak, oyunların küresel bir boyut kazanması için gezgin olması gerekiyordu. Bir sonraki oyunlar Paris'te olacağı için başkanlık da bir Fransız'a, yani o güne kadar IOC genel sekreteri durumunda olan Coubertin'e geçti (Üstel, 2005, s. 21). Paris Kongresi'nde alınan kararla kurulan IOC'nin, olimpiyat oyunlarının tek yönetici organı ve merkezinin Lozan'da olduğu tescil edildi.

Modern olimpiyatlar denilince belli simgeler akla gelir. Bunlardan ilki olimpiyaların sloganı olarak kabul edilen "*Citius, Altius ve Fortius*" tur. "*Daha hızlı, daha yüksek, daha güçlü*" anlamına gelen bu sloganı Coubertin'in, eski bir arkadaşı olan Rahip Didon'un öğretmenlik yaptığı okulun bayrağında gördüğü ve Olimpiyat Oyunları ruhuna uygun bulduğu için simge yaptığı ifade edilir (<https://www.sgm.gov.tr/Sayfalar/127/163/OlimpiyatSembolleri>).

Modern olimpiyatların bir başka simgesi ise olimpiyat bayrağıdır. Beyaz zemin üzerine içiçe geçmiş beş halkadan oluşan olimpiyat bayrağının ilk tasarımı, 1913 yılında yapılmış, 1914 yılında kabul edilmiş ve 1920 Anvers olimpiyatlarından itibaren de kullanılmaya başlanmıştır. Genel ifade, olimpiyat halkalarının (Mavi, Siyah, Kırmızı, Sarı, Yeşil) beş kıtayı temsil ettiği şeklindedir. Ancak, olimpiyat komitesi bu halkalarda bulunan renklerin tüm ülkeleri ve ülkelerin birliğini temsil ettiğini belirtmiştir. Diğer, sembol ise açılış törenlerinde kullanılan ve açılış değişmez unsurlarından olan olimpiyat meşalesidir. Tüm olimpiyatlar öncesinde Yunanistan'daki "Olympia" stadyumunda yakılır ve olimpiyatlara ev sahipliği yapacak olan kente gider. (<https://www.sgm.gov.tr/Sayfalar/127/163/OlimpiyatSembolleri>)

1896 yılında Yunanistan'da başkent Atina'da tekrar düzenlenmeye başlayan ve o günden bu yana her dört yılda bir gerçekleşen modern olimpiyat oyunları I. ve II. Dünya Savaşları'nın olumsuz koşullarında 1916, 1940 ve 1944 yıllarında yapılamamıştır.

II. Dünya Savaşı'nın sona ermesi ve ardından yaşanan toparlanma süreci, Olimpiyat Oyunları'nın hızla gelişmesini sağlamış, aynı zamanda kamuoyunun dikkatini de bu organizasyona çekmiştir. Olimpiyat Oyunlarının büyümesi ve dünya kamuoyunda öneminin artması, bir çok olaya da zemin hazırlamıştır. 1968 Meksika oyunlarında ırkçılık boykotları, 1972 Münih'te kanlı olaylar, 1976 Montreal'de Afrika ve Arap ülkelerinin boykotu, 1980 Moskova ve 1984 Los Angeles'ta yaşanan büyük boykotlar ve daha birçok unutulmaz olay, olimpiyatların dünya kamuoyundaki önemi dolayısıyla yaşandığını göstermektedir (Karaküçük,1989:75).

Ülkelerin ekonomik ve siyasi güçlerinin de göstergesi olan olimpiyatlar soğuk savaş döneminde ABD ve SSCB arasındaki mücadelenin en önemli sembollerinden biri olmuştur. Sporcular ise bu ülkelerin sporcu askerlerinden başka bir şey değildir. Olimpiyatlar ile ekonomi ilişkisini kurabilmek için olimpiyatları düzenleyen ülkelere bakmamız yeterli görünmektedir.

1896 yılında düzenlenmeye başlayan modern olimpiyatları, şu ana kadar Amerika Birleşik Devletleri 4, İngiltere 3, Fransa 2, Almanya 2, Avusturalya 2,

Yunanistan 2, İtalya, İsveç, Belçika, Hollanda, Finlandiya, Sovyetler Birliği, Japonya, Meksika, Kanada, Güney Kore, Çin ve İspanya birer kez düzenleme fırsatı bulmuşlardır (<http://www.olympic.org>).

Dünya bülteni net internet sitesi'nde yayınlanan olimpiyat ekonomisi adlı makalede, olimpiyatların küreselleşmesi; *“Modern Olimpiyatlar yaklaşık 50 yıl boyunca Avrupa ve ABD arasında gidip gelen bir yapıda olmuştur. Olimpiyatların “taşra dünyasına” doğru ilk keşfi veya bunu göze alması 1956 Melbourne ve 1964 Tokyo Olimpiyatlarıyla olmuştur. 1968 Meksika olimpiyatları, yükselen pazarlardaki ilk oyundur. Yirmi yıl sonra Seul; ondan yirmi yıl sonra da Pekin geldi. 2016 olimpiyatlarının ev sahibi Rio de Janeiro olduğundan dolayı olimpiyatların resmen küreselleştiğini söylemek abartı sayılmaz.”* şeklinde ifade edilmiştir. (<http://www.dunyabulteni.net/?aType=yazarHaber&ArticleID=18318>)

Yukarıdaki alıntıda da görüldüğü gibi olimpiyatlar artık Avrupa, ABD'nin dışında farklı gelir düzeylerindeki ülkelerde düzenlenebiliyor. Ekonomik alanda da kendini hissettirmeye başlayan bu ülkeler, madalya dağılımında da üst sıralarda yer bulabiliyor.

Londra 2012 Yaz Olimpiyat Oyunları

2012 Yaz Olimpiyat Oyunları, 1908 ve 1948'in ardından 27 Temmuz - 12 Ağustos tarihleri arasında üçüncü kez İngiltere'nin başkenti Londra'da düzenlendi. Oyunlar, içinde bulunduğu yıl içinde en çok konuşulan ve tartışılan spor organizasyonu olarak dikkatleri çekti. Uzmanlar, Londra 2012'nin düzeni, şehrin marka değerine, tanıtımına, ekonomisine katkısı nedeniyle şu ana kadar düzenlenen en başarılı olimpiyat olduğunu vurguluyor (<http://www.bloomberght.com/haberler/haber/1421767-olimpiyatları-istemek-ya-da-istememek>).

1896'da başlayan modern olimpiyat oyunları tarihinde Londra Olimpiyatları ne gibi özellikleriyle ön plana çıktı. Bazı veriler ile kısaca açıklamaya çalışalım.

2012 Olimpiyatları için inşa edilen 80 bin kişilik Olimpik Stadyum ana mekan olarak dikkati çekti. Olimpik Stadyumun dışında 17.500 kişilik Su Sporları Merkezi, 20.000 kişi kapasiteli Hokey Binası, VeloPark, Basketbol, Hentbol Sahaları ve Olimpiyat Köyü, sporcu, spor adamları ve seyircileri bir araya getirdi. Futbol için

Wembley Stadı, Tenis için Wimbledon gibi prestiji yüksek sahalar kullanıldı (<http://www.olympic.org/london-2012-summer-olympics>).

Olimpiyat oyunları 16 gün boyunca 34 spor tesisinde yapılırken, 26 spor dalının 39 disiplininde toplam 302 madalya dağıtıldı. Oyunlara IOC'ye (Uluslar arası Olimpiyat Komitesi) üye 204 milli komiteyi temsilen 10 bin 500 sporcu ve 7 bin 500 takım görevlisi katıldı. 3 bin teknik delege de IOC ve uluslararası federasyonlar adına görev yaptı. Akredite medya mensubu sayısı 21 bin, toplam bilet sayısı 8.8 milyon, alınan doping örneği ise 5 bin oldu (<http://www.olympic.org/london-2012-summer-olympics>).

2012 Londra Olimpiyatları'nda 200 bin kişilik tam zamanlı çalışan, gönüllü ve taşeron ordusu görev aldı. Bu olimpiyatların toplam maliyeti 11 milyar sterlin olarak ifade ediliyor. (<http://www.radikal.com.tr/radikal.aspx?atype=radikalyazar&articleid=1096866-11/08/2012>) 10 bin 500 sporcunun katıldığı oyunları izlemek için 8.8 milyon kişi tribünde yerini aldı. Bilet gelirleri 650 milyon doları buldu. Organizasyonun resmi internet sitesinden satışa sunulan biletlerin fiyatları 20 sterlinden (31 dolar) başlayıp 2 bin sterline (3 bin 100 dolar) kadar çıktı. 8.8 milyon adet biletin, 1.2 milyon adeti devlet kurumlarına, Londra Belediye Başkanlığına, sponsorlara ve sporculara ayrıldı. Müsabakalar sırasında oluşacak şehir trafiğinin de önüne geçmek için birçok alternatif çalışma yapıldı (<http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/21076723.asp>).

Toplam 4 bin 700 madalyanın dağıtıldığı 2012 Londra Olimpiyat Oyunları'nda sponsor sayısının fazlalığı dikkat çekiciydi. Ana sponsorların yanı sıra yerel destekçiler de olimpiyat bütçesine katkı sağladı. Toplam sponsorluk gelirlerinin 2 milyar dolara yaklaştığı tahmin ediliyor. Coca-Cola, Acer, Atos, Dow, GE, McDonald's, Omega, Panasonic, P&G, Samsung ve Visa gibi çokuluslu şirketler ana sponsorluk görevini üstlendi(<http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/21076723.asp>).

2012 Londra Olimpiyat Oyunları'nın en önemli gelir kalemlerinden birisi ise yayın hakları oldu. Milyonlarca kişinin ekran başından izlediği oyunların yayın geliri 3.9 milyar doları buldu. 2012'de TV haklarından elde edilen gelirden rekor kırıldı.

2008 yılında Pekin’de düzenlenen oyunlarda yayın gelirleri 2.5 milyar dolar olarak gerçekleşmişti. Aşağıdaki tablo bu durumu net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Tablo 1: Yayın Gelirleri

Yayın hakkı		
Yıl	Şehir	Yayın geliri
1996	Atlanta	1.2
2000	Sidney	1.8
2004	Atina	2.2
2008	Pekin	2.5
2012	Londra	3.9

Londra Olimpiyatları’nda sponsor gelirlerinde de önemli artış olduğu gözlenmektedir.

Tablo 2: Sponsor Gelirleri

Sponsor gelirleri		
Yıl	Şehir	Gelir
1996	Atlanta	279
2000	Sidney	579
2004	Atina	663
2008	Pekin	866
2012	Londra	957

Kaynak: <http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/21076723.asp27>

Olimpiyat Oyunları’nda Türk olimpiyat takımı, 16 branşta 114 sporcuyla, atletizm, güreş, halter, tekvando, boks, voleybol, cimnastik, basketbol, badmington, yüzme, yelken, masa tenisi, okçuluk, atıcılık, judo ve bisiklet dallarında mücadele etti. Oyunlarda voleybol ve basketbol kadın takımlarının yanı sıra badminton, cimnastik, kadınlar güreş ve atletizm 4x400 metre bayrak yarışında ilk kez yer aldık. Milli Takım kfilesinde ayrıca; 62 antrenör, 18 federasyon, 13 spor genel müdürlüğü ile Gençlik ve Spor Bakanlığı yöneticisi, 22 sağlık personeli görev aldı. Türkiye Kadın Milli Basketbol ve Voleybol Takımları, 52 yıldır takım sporlarında yer alamadığımız olimpiyatlara katılma başarısı gösterdi. Türkiye 2012 Yaz Olimpiyat Oyunları’nda; 2 altın, 2 gümüş ve 1 bronz madalya olmak üzere toplam 5 madalya kazanarak 32. sırada yer aldı (<http://www.ntvspor.net/olimpiyat/madalyalar>).

Dünya’nın 17’inci büyük ekonomisi olarak gösterilen Türkiye’nin Londra Olimpiyatları’nda kazandığı madalya ve sıralamadaki yeri, ekonomi ile sportif

başarının paralellik gösterdiği tezine ters düşmektedir. Murat Yülek bu durumu şu sözlerle açıklıyor; *“Türkiye ulaştığı ekonomik seviyeye rağmen sosyal ve kültürel alanlarda ekonomik gelişmeyle eşdeğer büyüme gösteremedi. 2012 Londra Olimpiyatları'ndaki başarısızlığın temelinde yatan asıl sebep sosyo-kültürel alanlarda beklenen kalkınmışlık seviyesine henüz ulaşılmamış olunması. Ne yazık ki, spor ya da sanatta yetenekli olanları destekleyen bir eğitim sistemine sahip değiliz. Eğitim sisteminde yapılacak düzenlemelerle Türkiye, ulaşması gereken performans düzeyine ulaşabilir, gelecek olimpiyatlarda potansiyelini kullanarak sınıfta kalanlar grubundan çıkıp, başarıya ulaşanlardan olabilir*(http://www.zaman.com.tr/murat-yulek/2012-olimpiyatlarindaki-performansimizin-ekonomik-degerlendirmesi_1342926.html).

Materyal ve Yöntem

Çalışma kapsamında; Fransa'nın ve dünyanın en bilinen saygın spor gazetesi L'Equipe (Lekip) ile Türk spor basını içinde önemli bir yer tutan ve ulaştığı kitle göz önüne alındığında bazı ulusal haber gazetelerinin tirajlarını da geride bırakan spor gazeteleri; Fanatik, Fotomaç ve AMK(Açık, Mert, Korkusuz) gazetelerinin 26 Temmuz-13 Ağustos 2012 tarihleri arasındaki 19 günlük sayıları takip edilmiştir. L'Equipe ile Fanatik, Fotomaç ve AMK gazetelerinin olimpiyatları ele alış şekli, içeriği ve ayırdıkları sayfa sayıları incelenerek, ortaya çıkan sonuçlar değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Araştırma kapsamında L'Equipe gazetesinin seçilme nedeni; Fransa ve Avrupa'nın en saygın spor gazetesi olmasının yanısıra, futbol dışındaki branşlara da yer vermesi, olimpik anlayışa sahip bir gazete olmasıdır.

Bulgular

L'Equipe Gazetesi

L'Equipe, kuruluşu 1900'lü yıllara dayanan Fransa'nın ve Avrupa'nın en çok satış yapan ve en önemli günlük spor gazetesi olarak yaygın kabul görmektedir. Gazete Fransa Millî Takımının Dünya Kupası'nı kazanmasının ertesi günü 13 Temmuz 1998'de 1,645,907 adet ile en yüksek satış rakamına ulaştı. İkinci en yüksek rakam ise 1,255,633 adet ile 3 Temmuz 2000'de Fransa takımı Avrupa Futbol

Şampiyonası'nı kazandığı günün ertesinde yaşandı. Yukarıdaki rakamlar gazetenin etkisini ve büyüklüğünü ortaya koyması bakımından anlamlı bulunmuştur.

Çalışma kapsamında; Fransa'nın günlük yayınlanan ulusal spor gazetesi L'Equipe 26 Temmuz- 13 Ağustos 2012 (olimpiyat oyunlarının bir gün öncesi-oyunlar bittikten bir gün sonrası) tarihleri arasında taramaya tabi tutulmuştur. İncelenen dönem süresince (26 Temmuz-13 Ağustos) L'Equipe ortalama 26 sayfa olarak yayınlanmış, bu 26 sayfanın ortalama 17 sayfası (%65,4'ü) Olimpiyat Oyunlarına, 9 sayfası (%34,6) ise olimpiyatdışı haberler ve reklamlara ayrılmıştır.

Olimpiyat oyunlarından bir gün öncesinde (26 Temmuz 2012) L'Equipe alışılmışın dışında bir gazete çıkarmıştır. Gazete diğer günlerden farklı olarak normal boyutlarının iki katı, yani 56'ya 80 cm olarak basılmıştır. Sayfa sayısı ise 32'dir. Dokuz sayfalık reklam hariç, 23 sayfanın 21'i olimpiyatlara ilgilien yalnızca 2 sayfada normal yayın akışı görülmüştür. Olimpiyatlara ve perşembe gününe özel, iki kat büyütülmüş olan 26 Temmuz tarihli L'Equipe, dünyanın en büyük gazetesi olarak Guinness rekorlar kitabına girmiştir.

Ayrıca bu sayıda Judocu Teddy Riner'in posterı gerçek boyutlarda okuyucuya sunulmuştur. Olimpiyat Oyunlarına özel bu ilk sayıda 1992, 1996 olimpiyat oyunları şampiyonu Fransız atlet Marie-José Perce'e de 6 sayfa ayrılmıştır.

Tarama yapılan sürede; ilk sayfada genel olarak madalya kazanan veya kazanması beklenen Fransız oyuncuların fotoğraflarının (Laure Manaudou, Yannick Agnel, Tony Estanguet, Lucie Decosse, Emilie Fer, Teddy Riner, Lemaitre, Reaneau Lavillenie) yer aldığı görülmüştür. İstisna olarak Bolt, İbrahimoviç, Phelps ile ilgili fotoğraflar ilk sayfada yer bulmuştur.

Olimpiyat oyunlarının ilk günlerinde geçmişte kazanılan madalyalar tek tek belirtilirken, eski şampiyonlarla mülakatlar yapıldığı gözlenmiştir. Madalya kazanan sporcuların duygu ve düşüncelerine, karşılaşmalardaki ayrıntılara, geçmişteki başarılarına, aile ve sevdiklerinin görüşlerine geniş yer ayrıldığı görülmüştür. Tam sayfa haberlerin çoğu Fransız oyuncularla ilgilidir. Antrenörler ve eski sporcularla röportajlar da dikkat çekmektedir. Fransız oyuncuların binicilik ve atış dahil tüm

alanlardaki karşılaşmaları dikkatle takip edilmiş, mağlup olanlar ile ilgili haberler de atlanmamıştır. Kendisine en çok sayfa ayrılan sporcu Ussain Bolt'tur.

Olimpiyat oyunları süresince gazetenin her gün iki sayfası tüm sonuçlara ayrılmıştır, ayrıca düzenli olarak, oynanacak oyunlar ilan edilmiş, TV kanallarında Olimpiyat Oyunlarının programları belirtilmiştir.

Düzenli olarak eski olimpiyatlar başlığı altında geçmiş olimpiyatlara ilgili bilgiler verilmiştir. Olimpiyat Oyunları ile ilgili farklı yazarların köşe yazıları görülmektedir. Olivier Marguot ve Fabrice Jouhaud isimli yazarların her gün olimpiyatlara ilgili yazılara köşelerinde yer verdikleri görülmüştür.

Madalya kazanan Fransız sporcularla ilgili haberlerde övgü dolu başlıklar kullanılmış, sporcuların antrenman yaparken çekilmiş fotoğraflarına da yer verilmiş, branşlarda günün değerlendirmesi yapılmıştır. 14 Ağustos sayısında ise Fransız oyuncuların 80 bin kişilik kalabalık tarafından kahramanlar gibi Champs Elysée Meydanı'nda karşılanması birinci sayfa haberi yapılmış ve Olimpiyat Oyunları bilançolarına yer verilmiştir.

İncelenen süreçte, Olimpiyat Oyunları haricinde, şampiyonlar ligi, 1. lig, 2. lig futbol, rugby, bisiklet, golf, buz hokeyi, yelken, voleybol, basketbol, tenis, kayak, otomobil, motosiklet yarışı, gibi sporlarla ilgili haberlere de yer verildiği gözlenmiştir.

Fanatik Gazetesi

Ortalama 12 sayfa çıkan (4 sayfa at yarışı ve 16 sayfalık iddia eki hariç) Fanatik Gazetesi'nin olimpiyatlara her gün 2 sayfa yer ayırdığı görülmüştür. Gazete geri kalan 10 sayfasında futbol haber ve yorumlarına yer vermiştir. Fanatik Gazetesi bir spor yazarı (Yalçın Uygun) ile olimpiyat oyunlarını takip etmiştir. Olimpiyatlar süresince manşetler futbola ayrılırken, bunun tek istisnası 11 Ağustos'ta atletizm 1500 metrede olimpiyat tarihinde ilk altın ve gümüş madalyamızı kazandıran Aslı Çakır Alptekin ve ikinci olan Gamze Bulut'un manşete çıkmaları olmuştur. Gazete, olimpiyatlar süresince toplam sayfasının %16'sını, ilk sayfasının ise genelde alt köşede olmak üzere %6'sını oyunlarla ilgili haber ve fotoğraflara ayırmıştır.

Olimpiyatların başlamasına bir gün kala gazete “*Fenerbahçe Arda'nın Peşinde*” manşeti ile çıkmış ve ilk sayfada 30'da bir oranında “*Bu Yarışlar Kaçmaz*” başlığıyla olimpiyatlara gönderme yapmıştır. Gazete 26 Temmuz'da 1 sayfasını olimpiyatlara ayırmış (10. Sayfa) ve fotoğraf ağırlıklı bir sayfa düzeni ile Usain Bolt, Michael Phelps, Yelena Isinbayeva ve Oscar Pistorius gibi medyatik sporcular ve ABD Basketbol takımının fotoğraf altı haberlerine yer vermiştir. Lochte'nin ayakkabıları gibi magazin haberler de atlanmamıştır. Çalışma kapsamına giren dönemde, ilk gün ve son gün hariç gazete olimpiyatlara 2 sayfa ayırırken, bu sayfalarda da ağırlıklı olarak büyük fotoğraflarla desteklenen, birkaç olimpiyat yıldızı ve magazine kayan haberler dışında derinlemesine haberlere rastlanmamıştır. Karşılaşma sonuçları ve madalya tablosunun verildiği, skora yönelik bir yapı dikkati çekmiştir.

İncelenen dönemde diğer branşlarda herhangi bir habere rastlanamamıştır. Gazete ayrıca hergün 4 sayfa at yarışı eki ve 8 ile 16 sayfa arasında değişen iddia eki ve logosunun üzerine yerleştirdiği olimpiyat amblemini ile okuyucularının karşısına çıkmıştır. Gazetenin ortalama traji 220 bin dolayındadır, tirajında olimpiyatlar döneminde herhangi bir artış ya da azalma görülmemiştir.

Fotomaç Gazetesi

Ortalama 12 sayfa yayınlanan (ekler hariç) Fotomaç gazetesi ise sponsor kurumlardan birinin reklamıyla çerçevelenmiş daraltılmış 1 sayfayı olimpiyatlara ayırırken, geri kalan tüm sayfalarını futbola kanalize etmiştir. Gazete 3 spor yazarı ile olimpiyatları takip etmiştir. Olimpiyat Oyunlarından bir gün önce yayınlanan Fotomaç gazetesinde manşet “*Fernandes Cimbom'a-Baros Kartal'a*” şeklinde çıkarken, ilk sayfada olimpiyatlarla ilgili herhangi bir bilgiye rastlanmamaktadır. Gazete sayfanın üçte ikisi oranında Hınçal Uluç ile olimpiyat röportajına yer verirken kalan kısmını Kadın Voleybol Milli Takımı resmi sponsorunun reklamına ayırmıştır. Fotomaç gazetesinin 30, 31 Temmuz ve 1 Ağustos tarihli sayılarında ilk sayfada olimpiyatlarla ilgili herhangi bir ibareye rastlanamamıştır. Gazete, Servet Tazegül'ün ilk altın madalyayı kazandığı haberini ise sayfanın 20'de birine denk gelen bir büyüklükte kullanmıştır. Olimpiyatların manşete çıktığı tek gün ise 11 Ağustos'ta atletizmde kazandığımız tarihi başarı sonrası olmuştur. Gazete olimpiyatlar süresince

toplam sayfasının ortalama %8'ini, ilk sayfasının ise %5'ini oyunlarla ilgili haber ve fotoğraflara ayırmıştır. Başarı ve sonuca yönelik yayıncılık anlayışı ile birlikte magazinel yapı dikkat çekmiştir. Gazetenin ortalama tirajı 230 bin civarındadır.

AMK Gazetesi(Açık, Mert, Korkusuz)

Ortalama 24 sayfa ve tabloid boy çıkan AMK Gazetesi ise 4 sayfasında olimpiyatlara yer verirken, bir Türkiye gerçeği olan futbola 20 sayfa ayırmıştır. AMK Gazetesi de hergün 4 sayfalık at yarışı ekinin yanında 16 sayfalık iddia ekini okuyucularına ulaştırmıştır. Gazete olimpiyatlar süresince toplam sayfasının %16,5'ini olimpiyatlara ayırmıştır.

Gazete, bulvar gazetelerinin tüm karakteristik özelliklerini taşımakta, bol fotoğraflı, az metin içeren ve çarpıcı başlık yapısıyla dikkat çekmektedir. Olimpiyatların başlamasından bir gün önce çıkan sayısında 2 sayfa olimpiyatlara ayırırken; “*Yoksa Uçacak Mı?*” başlığıyla toplam alanın 3'te 2'sini kaplayan Usain Bolt fotoğrafı, Hollywood yıldızı Mickey Rourke'un “*30 metrede Bolt'u geçtim*” haberi ile “*Olimpink*” bölümünde güzel kadın sporcularının dergilere verdiği ve dişiliklerini ön plana çıkaran fotoğraflar, iddia şirketi Pandy Power'ın haberi ve “*Tekme-tokat evliliğe doğru*” başlığıyla tekvandocuların olimpiyat sonrası evleneceklerini ile ilgili magazin ağırlıklı haberlere yer vermiştir.

Türkiye ile ilgili tek haber ise Dudu Karakaya'nın “*İstiklal Marşını Okutacağım*” haberi. Gazetenin ilk sayfasında olimpiyatlarla ilgili herhangi bir haber ve fotoğrafa rastlanmazken, “*Terim 4 Yıldız İçin İmza Attı*” haberi manşete taşınmıştır. Gazete'nin ilk sayfası genelde futbola ayrılırken, olimpiyat haberleri alt köşede yalnızca takımlarımızın ve sporcularımızın karşılaşma sonuçlarının aktarılması şeklinde verilmiş, diğer iki gazetede olduğu gibi, olimpiyatların manşete çıktığı tek gün 11 Ağustos'ta atletlerimizin başarılarının ardından olmuştur. Olimpiyatların magazin yönüne vurgu yapan çok sayıda haber dikkat çekmektedir. AMK Gazetesi'nin olimpiyatlara muhabir gönderdiğine dair hiçbir göstergeye rastlanmamıştır. Ajanslardan derlenen haberler, büyük başlık ve dikkat çekici fotoğraflarla okuyucuya aktarılmaya çalışılmıştır. Yayın hayatına bu sene içinde başlayan gazetenin ortalama tirajı 50 bin civarındadır.

Türkiye'deki spor(futbol) gazetelerinin olimpiyatları takip etmek için iki veya en fazla üç muhabir bulundurduğu, bu muhabirlerin de yoğun geçen olimpiyat programında ayrıntılı bilgi aktarmasının mümkün olmadığı ve derinlemesine analiz yapacak, okuyucuyu tatmin edecek haber veremedikleri gözlenmiştir. Spor gazetelerinin ilk sayfalarının tamamen futbola ayrıldığı takım ve sporcularımızın başarı kazandığı günlerde bile manşette transfer haberlerinin olduğu görülmüştür.

Tablo 3- Gazeteler Karşılaştırmalı Tablo

	Ortalama Sayfa Sayısı	Olimpiyatlara Ayrılan Ortalama Sayfa/Oran	Futbol'a ve Olimpiyat Dışı Haberlere Ayrılan Sayfa/Oran
Fanatik	12	2(%12)	10(%88)
Fotomaç	12	1(%6)	11(%94)
AMK	24	4(16,5)	20(%83,5)
L'Equipe	26	17(%65,4)	9(34,6)

Sonuç

Tüm dünyanın 17 gün boyunca kanalize olduğu, kitle iletişim araçları ile neredeyse her anını ilgiyle takip ettiği, dünyanın en görkemli spor organizasyonu Olimpiyat Oyunları, Türk spor gazetelerinde hak ettiği yeri bulamamış, Türk sporcu ve takımlarının başarılarında ve olimpiyatların en önemli sporcularının yarışlarının olduğu günlerde dahi ilk sayfada yer edinememiştir. Spor gazetelerinin olimpiyatları takip etmek için bir veya en fazla iki muhabir bulundurduğu, bu muhabirlerin de yoğun geçen olimpiyat programında ayrıntılı bilgi vermesinin mümkün olmadığı ve derinlemesine analiz yapacak haber yap(a)madıkları gözlenmiştir. Magazine kaçan bir spor haberciliği ve ajanslardan derleme bir yapı dikkat çekmiştir. Tamamen üç büyük kulüp ve Trabzonspor'a endeksli spor gazeteleri, 4 yılda bir yapılan ve ayrıntılı bilgi gerektiren, uzun yılların birikimine ihtiyaç duyan, Türkiye'de futbol kadar ilgi bulamayan branşlara yeterli ilgiyi göstermemiş/gösterememiştir. Spor gazetelerinin yapılanmasında olimpiyatları takip edecek ve yorumlayacak nitelikte muhabir istihdam etmemelerinin bu durumun ortaya çıkmasında etkili olduğu söylenebilir.

Olimpiyatlar döneminde, Türk spor gazetelerinde manşetler futbola ayrılırken, bunun tek istisnası atletizm’de Aslı Çakır ve Gamze Bulut’un gözardı edilemeyecek başarıları olmuştur. Spor basınının skora, galibiyete ve kazanmaya yönelik yayın anlayışı olimpiyatlarda da kendini göstermiş, herhangi bir yorum ve analize rastlanamamıştır.

Fransa’nın L’Equipe Gazetesi ise incelenen dönem süresince, (26 Temmuz-13 Ağustos) ortalama 26 sayfa olarak yayınlanmış, bu 26 sayfanın ortalama 17 sayfası (%65,4’ü) Olimpiyat Oyunlarına, 9 sayfası (%34,6) ise olimpiyatdışı haberler ve reklamlara ayrılmıştır.

Türk spor gazeteleri Olimpiyat oyunları ile ilgili herhangi bir hazırlık yapmazken, L’Equipe bir gün öncesinde (26 Temmuz 2012) alışılmışın dışında bir gazete çıkarmıştır. Gazete diğer günlerden farklı olarak normal boyutlarının iki katı, yani 56’ya 80 cm olarak basılmıştır.

Tarama yapılan sürede; ilk sayfada genel olarak madalya kazanan veya kazanması beklenen Fransız oyuncuların fotoğraflarının (Laure Manaudou, Yannick Agnel, Tony Estanguet, Lucie Decosse, Emilie Fer, Teddy Riner, Lemaitre, Reaneau Lavillenie) yer aldığı görülmüştür. İstisna olarak Bolt, İbrahimoviç, Phelps ile ilgili fotoğraflar ilk sayfadaki yerini almıştır.

Düzenli olarak eski olimpiyatlar başlığı altında tarihteki olimpiyatlara ilgili bilgiler verilmiştir. Olimpiyat Oyunları ile ilgili farklı yazarların köşe yazıları görülmektedir. Madalya kazanan Fransız sporcularla ilgili haberlerde övgü dolu başlıklar kullanılmış, sporcuların antrenman yaparken çekilmiş fotoğraflarına da yer verilmiş, branşlarda günün değerlendirmesi yapılmıştır.

Olimpiyatlara talip olan, yüzbinlerce seyirciyi, onbinlerce sporcuyla, onlarca sponsoru ağırlamayı planlayan Türkiye’nin olimpik sporların varlığını 4 yılda bir hatırlayan, hatta olimpiyat döneminde bile toplam sayfasının çok sınırlı bir kısmını (Fanatik Gazetesi %12, Fotomaç Gazetesi %6, AMK(Açık, Mert, Korkusuz) Gazetesi ise %16,5) ayıran bir spor basınıyla işinin zor olacağını söylemek fazla iddialı olması gerek.

Türk Spor gazetelerinin yalnızca olimpiyatlara ayırdığı sayfa sayısı ve yaptığı haberlere baktığımızda dahi, L'Equipe gazetesinin tersine, futbol haberlerinin daha doğru bir ifadeyle Fenerbahçe, Beşiktaş, Galatasaray haberlerinin 4 yılda bir yapılan bu büyük spor organizasyonunun gerisinde kaldığı, ilk sayfalarda yer bulamadığı görülmüştür.

Üç büyük kulübe endekli piyasa yaklaşımının spor medyasında kalite sorununa çözüm getiremeyeceği açıktır. Spor medyasının ilgi alanlarını çeşitlendirmesi ve derinliği olmayan yorumlar yerine profesyonel bir yaklaşımla yapılan eleştirilere yer vermesinin gerektiği açık bir şekilde görülmektedir. Spor medyasında mesleğinde uzmanlaşmış, gazetecilik konusunda eğitim almış kişilerin görevlendirilmesi konusunda özen gösterilmesi gerekmektedir. Spor medyasının görevi başarısız sporcuyu bu alandan uzaklaştırmak değil, halkı spordaki gelişmelerden haberdar etmek ve yapıcı eleştirilerle bu alandaki eksikliklerin giderilmesine katkıda bulunmaktır.

KAYNAKLAR

- Alpman, C.(2001). Eğitimin Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Egitimi Dairesi Başkanlığı Yayını, Ankara.
- Arık, B.(2004). Top Ekranda, Medya Çağında Futbol ve Televizyon Arasındaki Kaçınılmaz İlişki, Salyangoz Yayınları, İstanbul.
- Bapçum, K.(2012). Olimpiyat Tarihinden Unutulmaz Kahramanlar, İnanılmaz Olaylar, Ötüken, İstanbul.
- Dever, A.(2010). Spor Sosyolojisi-Tarihsel ve Güncel Boyutlarıyla Spor ve Toplum, İstanbul.
- Erdoğan, İ.(2008). Futbol ve Futbolu İnceleme Üzerine, Gazi Üniversitesi İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, Sayı 26, Ankara, s.1- 58.
- Fişek, K.(1985). 100 Soruda Türkiye Spor Tarihi, Gerçek Yayınevi, İstanbul.
- Holt, T.(2004). Olimpiyat, Çeviri Cumhur Orancı, Literatür Yayınları, İstanbul.
- Karaküçük, S.(1989). Tarihi ve Politik Yönden Olimpiyat Oyunları, Ankara.

Koryürek C.(2003). Olimpiyadlar-Eski Olimpiyadlar, Modern Olimpiyadlar, Türklerde Olimpiyadlar, İstanbul.

Payne, M.(2014). Olimpiyatların Yükselişi, Olimpiyat Oyunları Dünya'nın En Bilinen Markalarından Biri Haline Nasıl Geldi?, NTV Yayınları, İstanbul.

Üstel, L. C.(2005). Atina'dan Atina'ya-1896-2004, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul.

AMK Gazetesi(Açık, Mert, Korkusuz), 26 Temmuz-13 Ağustos 2012 tarihli sayıları.

Fanatik Gazetesi, 26 Temmuz-13 Ağustos 2012 tarihli sayıları.

Fotomaç Gazetesi, 26 Temmuz-13 Ağustos 2012 tarihli sayıları.

L'Equipe, 26 Temmuz-13 Ağustos 2012 tarihli sayıları.

Hürriyet Gazetesi 13 Ağustos 2012 tarihli sayısı.

Yülek, M. (2012). http://www.zaman.com.tr/murat-yulek/2012-olimpiyatlarindaki-performansimizin-ekonomik-degerlendirmesi_1342926.html -Erişim13 Ağustos 2012.

<http://www.ntvspor.net/olimpiyat/madalyalar> Erişim -13 Ağustos 2012

<http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/21076723.asp27> -Erişim13 Ağustos 2012

<http://www.olympic.org/london-2012-summer-olympics> - Erişim 20 Ağustos 2012

<http://www.radikal.com.tr/radikal.aspx?atype=radikalyazar&articleid=1096866> – Erişim 11 Ağustos 2012

<http://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/olimpikoyunlar.aspx?id=1> Erişim 20 Ağustos 2012